

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 3

Juli 2005

Årgang 40

Kaktus og andre sukkulenter udkommer 4 gange årligt i januar-, april-, juli- og oktober kvartal som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 62207640

E-mail: emkc@christensen.mail.dk

Tryk : J.P. Trykservice A/S Falkevej 20, 4600 Køge.

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december. Årskontingent kr 300,- indbetales til Nordisk Kaktus Selskab, gironr. 657-8713. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af annoncer:

Termine für Anzeigen:

Terms for advertising:

1. marts, 1. juni, 1. september, 20. november.

Annoncepris: 1/8 side Dkr 100,- 1/4 side Dkr 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side Dkr 100,-

1/4 side Dkr 200. - Price for ans: 1/8 page Dkr 100,- 1/4 page Dkr 200,-

SIDEN SIDST

Så er det med at gå i tænkeboks, da der jo er et årsmøde og en generalforsamling forude.

Der må være nogle af jer der vil lade sig vælge til suppleanter til bestyrelsen, det indebærer formentlig ikke nogen ulempe, men der bør være suppleanter til bestyrelsen i tilfælde af frafald , jeg bliver 69 i år.

Ellers går det rigtigt godt.

Jeg føler mig som en 18 årig , kaktusserne blomstrer, haven ligeså, ræven har ædt hønsene og Inger har fået nogen nye.

Vi skal nok til at have frølisten i blad nr 4, så det ikke bliver så sent som i år.

Hilsen Formanden.

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

[http. / / www.kaktus.dk](http://www.kaktus.dk)

Selskabets bestyrelse :

Formand: Mogens Madsen,
Røsnæsvej 147B, 4400 Kalundborg,
tlf. 59508069.
Email: mmadsen@post.tele.dk

Sekretær: Michael Nielsen, Løvsangervej 9,
5700 Svendborg. Tlf. 62207640.
email: emkc@christensen.mail.dk

Kasserer: Pia Larsen, Stevnsgade 3, 2. sal tv.
DK - 2200 København N. Tlf. 35366618.
Email: pia@larsen.dk

Øvrige funktioner :

Dansk bibliotekar: Per Andsager, Østerås 27,
4200 Slagelse. tlf: 58500616
email: p.andsager@oncable.dk

Svensk bibliotekar: Hans Björding,
Backsippevägen 14, S-311 33 Falkenberg.
Email: hans.bjoerding@swipnet.se

Indbetaling af kontingent i Norge og Sverige :

Sverige: Nordisk Kaktus Selskab, giro 76 07 72-4.

Norge: Nordisk Kaktus Selskab,
konto nr. 7877.08.13734, Den norske
Bank

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden: På dette blads forside ses en *Whitesloanea crassa*. Foto Ellen Christensen

Vort selskabs renæssance 1973

Hans Keil åbnede mødet

Christensen fra Middelfart og Weskamp fra Kiel bød velkommen på hhv. dansk og tysk.

Efter at Nordisk Kaktus Selskab var begyndt i 1965, gik der nogle år, hvor nogle ihærdige fik selskabet ud af starthullerne. I begyndelsen af

1970'erne var opbakningen vaklende, men i 1973 fik nogle sydslesvigere, der også var medlemmer i N.K.S., ideen til et større arrange-

Professor Fittkau holdt foredrag

ment, - man indbød kaktusinteresserede fra København til Hamborg. Det blev så afholdt den. 20.5.1973 i Ny Bjernt, beliggende mellem Slesvig og Isted.

Der var så god tilslutning fra København og

Sjælland (50 deltagere), at man måtte indkvartere disse kaktusfolk på et nærliggende hotel. Blandt dem var: Peter Brandt Pedersen, Frans og Bodil Laursen, Martha og Otto Forum Sørensen og Keld Christiansen og hustru. På selve mødet sås desuden Christensen fra

Politimester Müller fra Slesvig viste lysbilleder

Middelfart, Paul Bach fra Randers og Starck fra Christiansfeld.

Det blev så min opgave at byde alle velkommen. Da mødet var tosproget, både dansk og tysk, bød Christensen velkommen på dansk og Weskamp (Kiel) på tysk.

Foredragsholder var professor Fittkau, Plön (*Mammillaria fittkauii* er opkaldt efter ham). Derefter fulgte der et lysbilledforedrag ved politimester Müller, Slesvig.

Fra det tyske kaktusselskab sås der deltagere fra Kiel, Lybæk og Hamborg. Fælles middagsspising og kaffe stod så på programmet, og dagen sluttede med en konkurrence om den flotteste

medbragte plante. Førsteprisen fik en *Mamillopsis senilis* fra Kiel.

Om aftenen havde vi samvær i vort forsamlingshus med de danske kaktusvenner, der boede på hotellet. Og netop på dette hotel Ruhekrug, blev den nye samarbejdsstrategi for Nordisk Kaktus Selskab udklækket, og straks senere ført ud i livet. Det betød et opsving over hele linien.

N.K.S.'s renæssance så altså dagens lys i Sydslesvig, og stabiliteten holder den dag i dag.

Tekst og foto:

Hans Kiel

Formanden fra det tyske kaktusselskab Gerhard Seyer og Frue, Hamburg

På Hollandsturen i 1985 deltog bl.a. Stark, som ses yderst til højre.

De øvrige er, set fra venstre Anna fra Aulum, fru Larsen og Ib.

Echinocereus triglochidiatus och *coccineus*

Denna artikel är ett resultat över att jag kände mej "snurrig" över alla de namn som florerar i plantlistor av arten *Echinocereus triglochidiatus*. Ena gången hette det *Echinocereus coccineus* v. *coccineus* andra gången *Echinocereus triglochidiatus* v. *melanacanthus* osv. Efter lite läsning och sökning på Internet har jag fått en ganska klar bild över detta komplex och jag skulle vilja dela den kunskapen med andra.

Idag anser man att detta komplex består åtminstone 2 arter, mer om detta senare, men först kommer jag att beskriva hur det har "sett ut" inte alltför länge sedan.

Detta komplex har ett stort utbredningsområde ifrån Mexico (Durango) till Nevada, Utah och Colorado i norr, Kalifornien i väster, Texas och New Mexico i öster. Det är klart att i ett sånt stort område som uppkommer det en mängd variationer som gör detta till en komplex grupp.

Echinocereus triglochidiatus och *Echinocereus coccineus* (två extremer i detta komplex) blev namngivet samtidigt av Engelmann 1848. 1849 beskrev Engelmann en variant av *triglochidiatus*, nämligen *melanacanthus*. Eftersom *Echinocereus triglochidiatus* och *Echinocereus coccineus* beskrevs samtidigt finns ingen prioritet om man vill slå samman två arter. 1941 slog W.T. Marshall ihop *Echinocereus triglochidiatus* och *Echinocereus coccineus*. Han valde då *E. triglochidiatus* som kombinerat namn. Så här i efterhand kan man tycka att det var lite olyckligt av flera skäl:

1. *coccineus* är ett kortare och enklare namn.

2. *coccineus* är den centrala varianten som alla mer eller mindre är knutna till.
3. Eftersom Engelmann 93 år tidigare beskrev en variant (*melanacanthus*) som är samma som *coccineus* så har den prioritet, så var. *coccineus* är inte godkänt som namn med andra ord. *Echinocereus triglochidiatus* var. *coccineus* Engelmann) Engelmann ex Marshall & Bock 1941:117 är synonym till *Echinocereus triglochidiatus* var. *melanacanthus* (Engelmann) Benson 1944:254
4. Det är olyckligt att ha ett namn som inte beskriver arten på rätt sätt: *melanacanthus* betyder nämligen "svarta taggar". De flesta plantor av denna variant är grå till rosa eller halmgula. Endast vid typlokalen för *melanacanthus* (Santa Fe, NM) så finns det vissa (inte alla) exemplar med mörka taggar.

Den kände kaktusforskaren Benson hade 36 års fältstudie av denna art, så om någon skulle förstå detta komplex, så var det väl han. Dock verkar det som Benson förbisett några viktiga detaljer (kommer till det senare). Han hade inte heller tillgång till DNA analys. Detta gör att Benson's tolkning av *Echinocereus triglochidiatus* och *Echinocereus coccineus* inte längre anses som det rådande. Men eftersom det är just detta som gjorde mig konfunderad så kommer här en beskrivning av Benson's vy i alla fall:

Echinocereus triglochidiatus v. *melanacanthus* är den som förenar alla varianter. Det är en art med smala stammar, rikt förgrenad med 8 eller mer åsar och utåttekande taggar. Liknande men med större kroppar, men inte med lika många

sidoskott är varianterna *arizonicus*, *neomexicanus* och *gurneyi*.

Echinocereus triglochidiatus v. *triglochidiatus* växer mer österut än var. *melanacanthus*. *Echinocereus triglochidiatus* v. *triglochidiatus* har endast 5-8 åsar and några få, vinklade taggar. Liknande är också v. *paucispinus* och v. *gonacanthus*.

Echinocereus triglochidiatus v. *mojavensis* växer mera västerut än de andra. På sätt och vis kombineras de två övrigas drag i denna variant. Högre antal åsar än v. *triglochidiatus* men med längre vinklade taggar, ofta skruvade.

Mycket har framkommit sedan Benson gjorde denna uppdelning. Framför allt har DNA tekniken förfinats och en hel del nytt har kommit i dager. Detta föranledde Dave Ferguson att revidera Benson's karta en hel del och idag anser Dave Ferguson med flera att det ser ut på följande sätt:

Echinocereus triglochidiatus har nu splittrats upp i följande arter :

Echinocereus coccineus (= *triglochidiatus* v. *melanacanthus*) med följande varianter:

- * var. *coccineus*
- * var. *rosei*
- * var. *arizonicus*
- * var. *gurneyi*
- * var. *roemeri*
- * var. *paucispinus*
- * var. *toroweapensis*
- * var. *santaritensis*.

Av *Echinocereus triglochidiatus* återstår nu bara:

- * var. *triglochidiatus* (var. *gonacanthus* har hamnat i var. *triglochidiatus*)
- * var. *mojavensis*. Den tagglösa var. "inermis" är bara en form av var. *mojavensis*.

Notera att det inte är alla som håller med Dave

Ferguson heller. Terry L Corbett har en annan indelning (till exempel varianterna *rosei*, *arizonicus*, *santaritensis*, *mojavensis* är egna arter. *gurneyi* och *toroweapensis* tillhör *triglochidiatus*).

Echinocereus triglochidiatus var. *neomexicanus* betraktas som en naturlig hybrid mellan *Echinocereus coccineus* var *rosei* och *Echinocereus chloranthus*. (eller om man så vill: *Echinocereus viridiflorus* var. *chloranthus*)

Notera dock, om ni ser *Echinocereus neomexicanus* i någon plantlista så är det förmodligen en *Echinocereus coccineus*.

Hur skiljer sig *coccineus* och *triglochidiatus* åt? Jo, genom

Echinocereus triglochidiatus* v. *triglo-chidiatus

Engelmann

Typlokal: USA: New Mexico: Santa Fe, i Wolf Creek, Tallskog.

Antalet mitt-taggar är 0-3 (ibland 3-4), ofta vinkelformade igenomskärning. Kanttaggarna är liknande. Kroppen är mjuk med svagt åtsittande sidokroppar. Åsarna är tydliga och ganska djupa. Blommor smalt klockformade med kronbladen stående eller något innåtgående. DNA: diploid (11 par av kromosomer).

Echinocereus triglochidiatus v. *triglochidiatus* växer i New Mexico, nordöstra Arizona och södra Colorado) . Biotopen är ofta på öppna platser i tallskog.

Echinocereus coccineus

Engelmann

Typlokal: USA: New Mexico: Wolf Creek

Antalet mitt-taggar är 0-4, runda i genomskärning. Kanttaggarna är flera till antalet. Kroppen är inte mjuk och har hårt åtsittande sidokroppar. Åsarna är ganska grunda. Blommor bredare klockformade med kronbladen utåtspridande. DNA: tetraploid (22 par av kromosomer).

Att kromosomer skiljer sig åt behöver inte bety-

da att det är olika arter. Det finns andra tecken på att de är olika arter. T.ex. växer de tillsammans utan att skapa hybrider. Intressant är att

Echinocereus coccineus ifrån Aspen Peak
2500 möh, Kingman Arizona

Echinocereus coccineus
ifrån Hualapai mountain,
Kingman Arizona

E. coccineus gärna hybridiseras med andra arter som den växer tillsammans med, tex *E. viridiflorus*, *E. dasyacanthus*, *E. engelmannii*, *E. fendleri*, and *E. stramineus*, men alltså inte *E. triglochidiatus*.

Dessutom är *E. triglochidiatus* tvåkönad (pistill och fertilt frömjöl (pollen) finns på en och samma blomma och planta), medan *E. coccineus* är enkönad.

E. coccineus växer ifrån Mexico (Durango), där den har mycket gemensamma drag som den närstående *E. polyacanthus*. Norrut är utbredningsområdet Arizona, New Mexico, Nevada, Utah och Colorado. Den växer i alla biotoper som finns i detta område, förutom de alpina.

Det finns områden där dom är slående lika varandra. T.ex i nordvästra Arizona och sydvästra Utah (Zion Nat. område, Grand Canyon ned till Kingman) växer *E. triglochidiatus* v. *mojavensis* tillsammans med *E. coccineus*. Här är det svårt att skilja dem åt. Vanligen växer dom dock i olika biotoper.

Övriga varianter

E. triglochidiatus var. *mojavensis*

(Engelmann & Bigelow) L. Benson

Typlokal: USA, California, Mojave Creek

Denna variant är den västliga varianten. Växer i delar av New Mexico, nordvästra Arizona, södra Nevada, sydvästra Utah och södra och östra Kalifornien och Nordöstra Baja Kalifornien.

Taggarna är lite skruvade annars är den lik var. *triglochidiatus*.

Det finns en tagglös form av denna variant. Den växer i Utah och Colorado. Tagglösheten är dock inte genetiskt stabil. Sår man frön av denna får man både tagglösa plantor och plantor med taggar på. Se bild nedan.

Echinocereus var. mojavensis från Spider
Rock 2200 möh, Arizona.
I stenparti Västerås.

Echinocereus var. mojavensis forma inermis SB686 Mesa Co, Col.
I stenparti Västerås

***E. coccineus var. arizonicus*
(Rose ex Orcutt) Ferguson**

Typlokal: USA, Arizona, Boundary Monument
mellan Pinal & Gila Counties, 4700 ft
Skillnaden mellan var. rosei och var. arizonicus
är liten. *E. coccineus var. arizonicus* blir lite högre
(22.5 till 40 cm) Diametern är från 7 cm till 10
cm. Den är diploid till skillnad ifrån övriga vari-
anter vilka är tetraploid.

En del anser därför att den är en egen art.

Utbredningsområdet är södra Arizona ner till
nordvästra Chihuahua. De tycks föredra varma
områden, såsom i "Interior Chaparral" och
"Madrean Evergreen Woodland" Den gillar
öppna bergskanter i denna biotop.

1979 blev den listad som en hotad art i Arizona
eftersom man ansåg att den enbart fanns runt
om typlokalen (Globe och Superior, Az).
Numera vet man att växer runt om i södra
Arizona och Mexico.

E. coccineus var. rosei

(Wooten & Standley) Ferguson

Typlokal: USA, New Mexico, Doña Ana Co.,
Vid kullar nära Agricultural College

Denna coccineus variant är den som finns från
syd-centrala och sydvästra New Mexico nertill
sydöstra Arizona och angränsande Mexico. Den
har lite mer och utåtpekande taggar än huvud-
arten. Ungefär samma taggar som var. arizo-
nicus men de ser längre ut, eftersom kroppen är
mindre än var. arizonicus. Den växer i grupp
med pelarlika kroppar, ibland bildar den runda
mattor med kortare kroppar.

Echinocereus coccineus var. rosei

Echinocereus coccineus var. *paucispinus*

Echinocereus coccineus var. *roemerii*
BW112

E. coccineus* var. *paucispinus

(Engelmann) Ferguson (1989)

Typlokal: USA, Texas: vid San Pedro River in Texas (idag Devils River)

Denna variant växer i centrala Texas och är en stor (relativt), mjuk och "kötttig" planta med få åsar och tunna taggar. Mesta av taggarna har en mörk strimma i mitten. Kroppen är oftast konisk.

E. coccineus* var. *roemerii

(Engelmann) Ferguson (1989)

Typlokal: USA Texas, granitiska områden av Llano. Lindheimer, 1847 (MO).

Denna variant liknar huvudarten men har färre åsar och växer i norra Mexico. Ganska lik var. *paucispinus* utan konisk kropp.

E. coccineus* var. *gurneyi

(L. Benson) Heil & Brack

Typlokal: USA: Texas: San Saba County, San Saba River

Denna variant har en aning koniska kroppar, fler åsar med tjockare taggar (utan mittränd). Den växer i New Mexico och nertill angränsande Chihuahua, Mexico och in i västra Texas.

E. coccineus* var. *toroweapensis

(P.C. Fisch.) H. Fürsch

Typlokal: Arizona, Mohave Co., Toroweap Point, 1340 m

Tveksam som variant, ty denna är nästan identisk med var. *coccineus*, men blommorna är något smalare med en längre "tub" och oftast finns det lite ull i areolerna där blomman skjuter ut. Den växer i Grand Canyon, Arizona och i bergen som vätter mot östra Mojave. Dessutom existerar den på låglänta områden i Zion National park, Utah. Skillnaden mellan *coccineus* är som sagt svag, knappast värt att notera.

E. coccineus* var. *santaritensis

(Engelman) Ferguson (1989)

Typlokal: Arizona, Santa Rita Mountains

Denna variant är den mest finaste varianten, oftast liten växande i stora kuddar. Den växer högt uppe i bergen i nordvästra Sonora öknen och en bit österut i södra Arizona och in i Sonora, Mexico. Blommorna liknar var. *toroweapensis*, men är mindre och mera ulliga. Ibland förväxlas den med *E. polyacantha*, av någon anledning, för liknar inte den.

Echinocereus x lloydii växer bland gräs och småbuskar i stenig jord. *Echinocereus x lloydii*'s utbredning är västra Texas, södra New Mexico och Chihuahua öknen i New Mexico.

Echinocereus x lloydii var en gång listat (1979) som utrotningshotad, men togs bort då man kunde påvisa att det var en hybrid.

Echinocereus x lloydii

(fotograf okänd)

Echinocereus x lloydii

(Engelmann) Ferguson (1989)

Typlokal: USA, Texas, Pecos Co., Tuna Springs

Detta är en hybrid mellan *E. coccineus* och *E. dasyacanthus*. Blommor är ofta stora med färger som orange till rosaröd. *E. x lloydii* är fertil, och i vissa områden reproducerar den sig med *E. coccineus* och *E. dasyacanthus*.

Echinocereus x roetteri

(Engelm.) Ruempler

Typlokal: USA, Texas, på steniga kullar nära Frontera [El Paso].

Echinocereus x roetteri är en hybrid från *E. coccineus*, *E. dasyacanthus*, *E. fendleri*, *E. viridiflorus* och s. Den varierar i kroppsstorlek, form, taggar och blomformen. Färgkombinationerna är slående.

Echinocereus x roetteri
Jarilla Mtns, New Mexico

Hybrider mellan *E. triglochidiatus* och *E. fendleri* hittas ibland och dessa har spektakulära stora röda eller Magenta blommor, lite emot *E. fendleri* hållet.

Andra arter som är nära besläktade med *coccineus*

E. pacificus går nästan inte att skilja ifrån *E. coccineus*, men har ofta ull där blomknopparna kommer upp ur kroppen. Blommorna är ganska små, ca 3 cm i diameter. Andersson med flera anser att den är en underart av *E. polyacanthus*, se nedan.

E. polyacanthus Engelm borde också inkluderas. Denna växer i Chihuahua, Durango och östra

Sonora. Den finns inte i USA. Den liknar mycket var. *neomexicanus*, Kropp 10-30 cm hög och 2-7.5 cm i diameter. Denna art kan också ha många sidokott (upptill 400 st). Blommorna har mera hår där blomman kommer ut ur kroppen. Blommorna ser annorlunda ut också.

Odling

Dessa arter är lättodlade. För att blomma måste de stå i full sol under sommaren och ha en torr och kall övervintring. De flesta varianter är mycket köldtoleranta. Endast *E. coccineus* var. *paucispinus* och *E. coccineus* var. *arizonicus* är mindre toleranta. *E. triglochidiatus* var. *mojavensis* är mycket köldtålig (< -25°C) och tål även lite fukt under vintern också.

Jorden bör vara igenomsläpplig men tycks också trivas med en hel del fuktighet under växtperioden.

De är lätta att dra upp från frön. Dessa brukar gro efter 1-2 veckor.

Referenser:

- L. Benson: Cacti of United States of America
N.P Taylor: Monograph Echinocereus
Kommentarer: inlägg ifrån Yahoogroups, Cacti_Etc främst ifrån Dave Ferguson
Mats Hjertson Uppsala Universitet för förklaringar angående DNA

Tekst og Foto: Mats Rolfson
Årbylundsgatan 22
723 46 Västerås
Sverige

Ud og se, med ...!

Ifølge fremmedordbogen er en tradition," en regelmæssig tilbagevendende hændelse." Jeg kan så konstatere, at den planteudflugt til Tyskland, som jeg nu har foretaget sammen med Ellen (NKS` redaktør) og Michael (NKS` sekretær) tre år i træk, har udviklet sig til en tradition.

Det hele startede i 2003. Da vi alle har den samme interesse (østafrikanske sukkulenter m.m.) var det naturligt, at rejsen skulle gå til "EXOTICA", Europas største gartneri med "de andre sukkulenter". Det skaffede os mange gode planter i både 2003 og 2004, men i år skulle der prøves noget nyt. Michael havde på Internettet fundet en hollandsk hjemmeside med en "plantehandel"

der hed "U4BA". (Udtal det på engelsk og så står der: Euphorbia). Ejeren af hjemmesiden hedder Rikus van Veldhuisen og Jaap Keijzer, og de har samlet på Euphorbia i mere end 20 år. På hjemmesiden kan man læse om dem selv og deres interesse for netop disse planter. Der er desuden en planteliste, hvor du kan købe stiklinger (uden rod) og frøplanter. Efter kontakt via e-mail, blev vi alle inviteret til at besøge Rikus på vejen hjem fra vores plantetur.

Turen til "EXOTICA" var som sædvanlig lang og kedelig (9 timer), men i godt selskab går den alligevel rimelig hurtigt. Der var mange nye spændende planter, især fra Madagascar, men en

plante overskyggede dog dem alle. Lige fra jeg startede med at samle på sukkulenter, er der et plantenavn, som altid er blevet nævnt med stor ærefrygt, en plante som sandsynligvis var udryddet både i naturen og kulturen, og kun afbildet i Jacobsens Sukkulenteleksikon med en stregtegning.

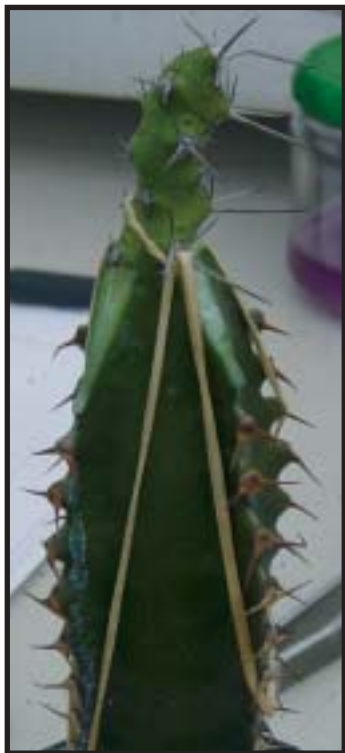
Rygterne sagde, at der fandtes 5 planter rundt om i verden, men de var så vanskelige at dyrke, at der jævnligt døde én! Planten hedder *Whitesloanea crassa*, et medlem af Asclepiaceae fra Somalia og nærbeslægtet med *Duvallandra*. Det var som en åbenbaring fra himlen, da Ernst Specks fortalte om de mange frøplanter, der stod klar til salg i hans gartneri, og i øvrigt mente han ikke, at planten var

Rikus, Bjarne og Michael
beundrer en af Rikus' euphorbias

særlig vanskelig at dyrke. Mit hjembragte eksemplar skal dog podes for en sikkerheds skyld!!

Derefter gik turen til Holland, nærmere betegnet Nijkerk hvor Rikus og hans kone Ellen bor i et lille parcelhus. I den meget lille baghave er der bygget et drivhus på 50 kvadratmeter. Vi blev gæstfrit modtaget og gik straks i gang med en rundtur, mens Rikus uafbrudt fortalte og forklarede om sine planter. Det var tydeligt en meget entusiastisk og engageret Euphorbia-samler vi havde foran os, med en meget spektakulær samling, der indeholdt masser af sjældenheder fra mange lande. Somalia og Etiopien er repræsenteret med flotte planter

Nypodet
Euph. quadrispina

kunne lave rod på. Da vi nåede til de stiklinger, der skulle podes, foreslog jeg, at jeg selv kunne pode dem når jeg kom hjem til Danmark, men Rikus havde dårlige erfaringer med at pode materiale, der havde ligget mere end et døgn, så han skulle nok pode dem for os, sagde han! Vi tænkte at planterne så nok vil komme med posten om 14 dage, men Rikus greb kniven og gik i gang med at pode på stedet. Det havde han prøvet mange gange før. Han lavede 4 podninger på 5 min. og brugte en speciel teknik med en elastik og et *E. kanariensis* underlag. Disse podninger viste sig at være utrolig holdbare, efter 800 km hjemtur på bumlede veje sad podningen fast og sikkert på underlaget.

Det viste sig, at Rikus og Jaap er medstiftere af det nydannede "International Euphorbia Society", så jeg skyndte mig at blive medlem (22 Euro). Præsidenten for selskabet er Susan Carter Holmes og formand er Alan Butler, som jo kommer til årsmødet i år. Tjek selv hjemme-

som *E. schizacantha*, *E. actinoclada*, *E. ferox*, *E. horwoodii* m.m. De fleste var podede, da de kan være meget vanskelige på egen rod. Efter en god times snakken og kikkeri (Rikus og Ellen taler som de fleste hollændere et glimrende engelsk) nåede vi frem til muligheden for at få nogle planter med hjem. Der blev skåret stiklinger af de planter, hvor man selv

siden for yderligere information.

Ellen (Rikus kone) interesserer sig ikke for sukkulenter, men er til gengæld god til edb - hun har lavet og vedligeholder hjemmesiden for både "U4BA" og "The International Euphorbia Society"

Tekst: Bjarne Kjempff.

Foto: Ellen Christensen

Links:

<http://www.euphorbia-international.org>

<http://www.u4ba.nl>

Euphorbia schizacantha

Euphorbia horwoodii

OBS OBS OBS
I næste nummer kommer en artikel af
Rikus van Veldhuisen om
***Euphorbia meloformis*.**

Driftsregnskab for Nordisk Kaktus Selskab 2004

UDGIFTER	2004 DK	2004 Sverige	2004 Norge	2003 DK	2003 Sverige	2003 Norge
Kontorartikler	5.664,40			5.437,95		
Porto	14.386,95			17.447,08		
Kaktus oaS - trykning	41.305,00			44.141,25		
Møder/rejser						
Frøindkøb	8.638,73			9.715,76		
Gaver/præmier	1.200,00			720,00		
Gebyr	494,00	940,00		604,00	942,50	157,41
Bustur refusion				21.300,00		
Andre udgifter	41.096,95			15.360,00		
Messegebyr					500,00	
Overført til DK.		40.000,00			26.000,00	20.000,00
Årsmøde underskud	9.481,95			12.560,00		
I ALT UDGIFTER	112.786,03	40.940,00	0,00	114.726,04	27.442,50	20.157,41

INDTÆGTER	2004 DK	2004 Sverige	2004 Norge	2003 DK	2003 Sverige	2003 Norge
Kontingent	16.230,00	5.930,00	3.334,00	68.350,00	32.375,00	8.520,00
Renter	23,60			14,00	39,41	84,88
Annoncer	1.200,00					
Årsmøde	24.995,00	7.955,00		29.300,00		
Overført fra SV	33.270,00			20.865,00		
Overført fra Norge				18.400,78		
Frøsalg	7.479,00	1.836,00	1.052,00	6.153,80	1.394,25	695,68
Andre indtægter		14.443,52				
Midlertidig ind bustur					25.950,00	
I ALT INDTÆGTER	83.197,60	30.164,52	4.386,00	143.083,58	59.758,66	9.300,56

Indestående på NKS' konti pr. 31.12.04:

Dansk konto: DKK 38.097,58. Svensk konto: SEK 13.835,29. Norsk konto: NOK 13.342,22.

Kassebeholdning: DKK 12.072,25.

Pia Larsen, Kassereren.

Kassebøger, indtægts- og udgiftsbilag stikprøvevis kontrolleret. Kasse og girobeholdning afstemt.

Hans Grønlund, Revisor.

Bemærkninger til regnskabet:

Ja, det er efterhånden svært at holde optimismen, hvad medlemstallet angår. Det er langsomt men støt faldende. Man skulle ellers tro at, det at befolkningen efter skattelettelserne, har fået flere penge til rådighed, ville smitte positivt af på medlemstallet. Men måske handler det om at forbruget har så godt fat, at man fuldstændig glemmer de små/grønne værdier! Eller er kaktussen død, interessemæssigt?

Vi havde sågar en medlemskampagne i efteråret, hvor man kunne blive medlem til halv pris. Det gav da nogle medlemmer, men da det nye og dobbelt så dyre 2005 kontingent oprandt, så vi stort set ikke andet end skosåler.

Der er skåret ind til benet hvad udgiftsiden angår. Lidt salt i såret var det også da vi i 2004 mistede støtten til Hobby/Foreningsblade og havde udsigt til næsten en tredobling af portoudgifterne! Sekretær Michael Nielsen tilbød at påtage sig arbejdet selv at stå for postlisten/forsendelserne så disse (dyre) arbejdsgange kunne opsiges hos P&T. Michael skal have et stort tak for dette, for ellers havde beløbet for porto under "udgifter", skulle ganges med ca. 2½! Vores ex-formand Henrik H.Madsen som står for forsendelser fra vores årlige frøliste, hævdede også prisen for porto med en anelse og hip, hip, hurra - nu giver frølisten ikke længere underskud - tak Henrik.

Som det ses gav årsmødet et klækkeligt underskud og årsagen skal findes i dækning af udgifter til transport/hotel/for-

plejning af de udenlandske gartnere samt hotel/forplejning af foredragsholder og mødets arrangører, præmier m.m. Kontingentindtægterne ser skræmmende ud, men da opkrævningen for 2005, som normalt skal forfalde i fjerde kvartal 2004, først blev opkrævet i januar 2005, kommer de først til at figurere på næste års regnskab.

Med lidt deprimerende ironi kan det hermed konstateres at de kontingenter der så figurerer i dette regnskab, faktisk for størstedelens vedkommende, er kontingenter for 2004 der er indbetalt **alt, alt for sent!** Det er for mig en stor gene at skal modtage kontingenter helt hen til april måned for et beløb forfaldent i starten af december 2003, da disse er både tidsmæssigt og økonomisk forøgende. Desuden er det fuldstændig umuligt at få et realistisk billede af NKS' økonomi og lægge budget derefter, når kontingentfornyelserne falder som nedbøren i Danmark - mest i vintehalvåret!

På indtægtsiden står der i den svenske kolonne under "andre indtægter" et beløb pålydende 14.443,52. Dette stammer fra den desværre nedlagte Sydsvenska Kretsen hvor det blev besluttet at overføre overskudet til hovedforeningen.

Der bliver sikkert til et par emner hér, ved den kommende generalforsamling på årsmødet - nogle ændringer kommer vi sikkert ikke uden om. Vi skal være minimum 300 medlemmer for at holde NKS i funktion og da dette blev skrevet primo juni, var vi ca. 270.

Kassereren.

M E D D E L E L S E R

• KALENDER •

Kommende arrangementer i NKS kredse og hovedforening:

- 13/8: Møde hos Minna og Hugo Jensen i Hobro (Østjylland)
- 20/8: Besøg hos Thord Håkansson i Heby och Lars Lundgren i Gävle (Stockholmskretsen)
- 3-4/9: Årsmøde på Køge Vandrehjem (NKS)
- 4/9: Träff hos Alf Eriksson i Västerhaninge (Stockholmskretsen)
- 10/9: Møde hos Henrik H. Madsen i Bjødstrup (Østjylland)
- 1/10: Besök hos Mikael Eklund i Riksten (Stockholmskretsen)
- 30/10: Träff hos Tom Eriksson i Täby (Stockholmskretsen)
- 26/11: Møde hos Margit og Erik Nielsen i Egå (Østjylland)
- 27/11: Träff hos Thord Håkansson i Skarpnäck (Stockholmskretsen)

• ÅRSMØDE •

Dagsorden til generalforsamling

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Kasserens beretning og fremlæggelse af regnskab.

4. Fastsættelse af kontingent
5. Indkomne forslag. Forslag skal være bestyrelsen i hænde senest d. 27.08.05.
6. Valg af kasserer og sekretær.
7. Valg. Efter tur afgår revisor og revisor-suppleant.
8. Eventuelt.

Formanden

**Se endvidere program i
KAKTUS nr. 2, 2005**

• Foræres væk •

Jeg vil gerne forære min 20 år gamle stapelia væk til et medlem af Nordisk Kaktus Selskab, da den desværre er vokset mig over hovedet. Den er ca. 30 x 40 x 50 cm og blomstrer rigeligt og villigt hele sommeren, når den får vand, gødning og ompottes hvert 2. - 3. år. Jeg gætter på at det er en *Stapelia flavirostis* eller noget der ligner. Mørklilla 10 cm blomster.

Karin Holmsgaard
Krusågade 27, st tv
1719 København V
Tlf. 33 31 66 61

• ÅBENT HUS •

Hele året hos formanden Mogens Madsen.

Ring på tlf. 59 50 80 69 eller
e-mail til: mmadsen@post.tele.dk

Dyrkning af sukkulenter fra Somalia (2)

I denne artikel afsluttes beskrivelsen af udvalgte Euphorbia og fortsættes med planter fra familien Asclepiadaceae.

Stængel - søjleformede Euphorbia

Euphorbia columnaris er en søjleformet plante på

Euphorbia columnaris

1-2 meter og som sætter sideskud. Den har en metalgrøn farve og plantelegemet er opdelt i 10-12 ribber med hvidlige kanter, hvorpå der sidder de klassiske parvise torne som er let bøjede. Det er en utrolig smuk Euphorbia som efterhånden er til at få fat i for en rimelig pris.

Vi har kun set planten podet, hvorfor vi kun har erfaringer med dem. De er forholdsvis lette at dyrke, blot man overholder de normale Euphorbia dyrkningsforhold, som angivet i forrige artikel. Desværre kan denne plante godt om vinteren få samme problem som nævnt under Euphorbia ponderosa - indtørring.

Euphorbia longituberculosa er en stængelformet plante på ca 10 cm som sætter sideskud. Senere tørrer disse ind og danner en slags torne. Planten har i vækstperioden grønne blade.

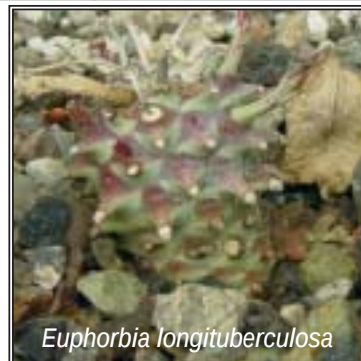
Plantelegemet er utrolig smukt. Det er lysegrønt med rødlige marmoreringer.

Vi har kun erfaringer med planter på egen rod

som kræver en meget porøs og mineralsk jord. Den vandes sparsomt, når den er i vækst (har grønne blade) ellers ikke. Om vinteren en minimum temperatur på 10°C og helt tørt.

Euphorbia piscidermis kaldes også for fiskeskæl, da piscidermis på latin betyder fiskeskæl. Navnet hentyder til at plantelegemet er dækket af skællignende fladtrykte små torne. Planten bliver op til 12 cm og kan danne sideskud, som dog vokser meget langsomt.

Vi har kun erfaringer med podede planter, som skal passes som andre podede Euphorbia'er. Ved podede eksemplarer kan man være heldig at de sætter sideskud, som

Euphorbia longituberculosa

Euphorbia piscidermis

så kan genpodes for formering. Det har vi gode erfaringer med.

Asclepiadaceae

Denne familie indeholder flere slægter som vokser i Somalia. Vi vil i denne artikel omtale slægten, *Pseudolithos* og *Whitesloanea*. *Pseudolithos* har vi tidligere omtalt i nr 1. 2004 "Kaktus og andre sukkulenter", men vi føler man ikke kan skrive en artikel om Somalia uden at disse spændende, men meget vanskelige planter, bliver omtalt.

Pseudolithos migiurtinus er en vortet bleggul til grågrøn plante på op til 10 cm eller mere. Den sætter normalt ikke sideskud, men danner en art stængler, hvorfra blomsterne udspringer fra.

Pseudolithos cubiformis minder farvemæssigt om den forrige, men har som navnet antyder et mere firkantet udseende = cubiformis. Den bliver noget større end den forrige art - op til 15cm. Blomsterne kommer som hos den forrige art fra stængelskud og er betydeligt større. Blomsten hos migiurtinus er op til 1 cm og brunlig med den typiske "duft" fra familien, men cubiformis er betydeligt større og varierer i farve fra brunlig til gul/rødlig.

Pseudolithos harardheranus er en nyopdaget art som minder om cubiformis, men har et pyramideagtigt udseende. Blomsterne er de mindste i slægten - kun 2-5 mm.

Pseudolithos eylensis er en hel ny art som faktisk endnu ikke officielt er beskrevet. Af udseende ligner den migiurtinus, men blomsten er anderledes. Blomsten - som vi endnu i skrivende stund ikke har set - skulle ifølge Ernst Specks være krukkeformet.

Pseudolithos eylensis

Omkring dyrkning af *Pseudolithos* er det klart vores dyrekøbte erfaringer at de er M E G E T vanskelige. De skal vokse i en yderst mineralrig og p o r ø s jordblanding og have masser af lys og varme.

De skal ligeledes vandes meget sparsomt og om vinteren stå tørt og ikke under 15°C.

Alligevel går det ofte galt og man kan fra den ene dag til den anden miste en plante. Det der går galt er svampeangreb, som de er meget modtagelige for og ingen modstandskraft har imod. Selvom vi vander med et systemisk svampemiddel går det galt.

Vores bedste erfaringer er derfor podede planter. Køb små frøplanter af *Pseudolithos migiurtinus* og pod dem på en solid *Stapelia*. Så minimerer man risikoen for tab.

Alternativt, nøjes med at betragte disse spændende planter hos en anden planteven og brug pengene på nogen lettere planter.

Vi vil afslutte denne artikel med "kongen" indenfor Asclepiadaceae :

Whitesloanea crassa. Denne plante, som nogen sagde var udryddet i naturen og hvor man kun kendte til 5 planter i kultur rundt i verden, er nu blevet opformeret i et større antal.

Beskrivelsen af denne art er forholdsvis let. Den ligner faktisk en *Astrophytum* uden torne og bliver op til ca 10-15 cm i højden. Blomsten

er typisk for familien - stjerneformet og relativ stor.

Med den mængde frøplanter, som nu er udbudt til salg må vi forvente og håbe, at denne art er reddet for udryddelse.

Vi har af gode grunde ingen erfaring med at dyrke denne art, men af udseende minder den om *Caralluma*, hvorfor den måske ikke er så vanskelig at dyrke - tiden må vise dette. For nærværende har vi planterne både podet og på egen rod.

Whitesloanea crassa på egen rod

PS. I Somalia har de lokale tidligere indsamlet denne art for kun at spise toppen af planten.

Podet eksemplar af *Whitesloanea crassa*

I næste artikel fortsættes med planter inden for slægterne *Dorstenia*, *Commiphora* og *Adenia*.

Tekst og foto : Ellen Christensen og Michael Nielsen

Verdens mindste mistelten:

VISCUM MINIMUM

Viscum minimum på *Euphorbia fimbriata*

Der findes 130 forskellige *Viscum*. Af dem er *Viscum minimum* den mindste. Den er det man i botanikken kalder en halvsnylter. D.v.s. den hjælper selv med ved at lave fotosyntese, hvorimod helsnylterne henter det hele fra værtsplanterne.

Slægten *Viscum* er udbredt i Afrika, Madagascar og nogle få steder i Europa. Hvem kender ikke misteltenen vi bruger til jul? Den hedder *Viscum album*.

Viscum minimum er som navnet siger lille, kun ca. 3 mm stor, frugten er større end planten, ca. 6 mm og orangerødt. *Viscum minimum* vokser i naturen, i den østlige Cape provins på 3 forskellige *Euphorbia*. Det er *Euphorbia polygona*,

Euphorbia horrida og *Euphorbia cereiformis*.

Ved forsøg er det i Botanisk Have i København lykkedes at dyrke *Viscum minimum* på mindst 25 - 30 forskellige *Euphorbia*.

Viscum minimum er særbo, d.v.s. det enten er han eller hun planter. For at få dem bestøvet, kræves der tilstedeværelse af både han- og hunplanter. Det kan gøres, når begge planter blomstrer, ved at sætte dem ud i haven (de blomstrer om sommeren) på et sted hvor der er myrer. Disse er som regel gode til at bestøve planterne. Hvis man ikke vil sætte dem ud i haven, kan man bestøve dem med en lille akvarelpensel.

Det er let at se forskel på han og hun planterne.

Hanplanterne har pollen og hunplanterne har et støvfang Frøene er normalt modne i december måned, de såes på nye planter, f.eks. *Euphorbia fimbriata* eller *Euphorbia submammillaris* eller andre lignende *Euphorbia*.

Viscum minimum kvæler sin værtsplante i løbet af 5 - 6 år alt efter hvor kraftig den er. Hvis man såer flere *Viscum minimum* på 1 værtsplante, går det hurtigere. Frøene trykkes ud af den orange-

farvede frøhinde og sættes på den nye værtsplante. Der går ca. 2 - 3 år inden *Viscum minimum* viser sig uden på planten og ca. 1 år inden den blomstrer.

Tekst og foto:

Jørgen Damgaard

Hvis du er interesseret i at dyrke denne plante, kan den købes gennem CN-TrendPlants, som annoncerer bagerst i dette blad.

Frugtkapsler i flere forskellige stadier fra *Viscum minimum* på *Euphorbia fimbriata*

CN-TRENDPLANTS

Usædvanlige planter med en spændende historie til stue, have eller drivhus. Besøg vores hjemmeside.

CN-TrendPlants
5700 Svendborg
Telefon 62 20 76 40
Mail: emkc@christensen.mail.dk
www.sitecenter.dk/cn-trendplants

Spar porto: Bestilte planter kan medbringes ved årsmødet i Køge

2 STORE JULEKAKTUS - en hvid og en rød...

De to planter er ca. 60 år gamle. Begge står med træagtige stammer og hængende vækst med et væld af blomster.

Pris pr. styk 300 kroner

Henvendelse til E. Mørup (København)
Telefon 20 73 29 13

RICHTER-SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg.

e-mail: Richtersukk@aol.com

1992 -2005 13 years growing & sending

Planter: Rariteter og nyheder fra Mexico: *Agave*, *Ariocarpus*, *Aztekium*, *Echinocactus*, *Geohintonia*, *Mammillaria*, *Strombocactus*, *Turbinicarpus* mm

Vinterhårde planter fra USA med lokaliteter: *Yucca*, *Sedum*, *Sclerocactus*, *Pediocactus*, *Opuntia*, *Neobesseya*, *Echinomastus*, *Escobaria*, *Agave* mm.

Sydamerika: *Austrocactus*, *Cintia*, *Gymnocalycium*, *pterocactus*, *Tephrocactus* m.m.

Sydafrika: Nye sukkulenter og løg.

Bøger: *Yucca*, *Ariocarpus*, *Turbinicarpus*, *Lophophora*

Frøliste: (kaktus, sukkulenter, Afrika, buske, US vildblomster)

Liste mod 2 internationale svarcuponer. Korrespondance tysk, engelsk, lidt dansk, norsk og svensk. **Ny liste fra feb. 2005**

Levering per post (portogebyr), plantepakke EUR 8,- frø EUR 3,-

KAKTUSFRÖN !

Årets lista med ca 2000 spännande sorter väntar på dig! Några har världspremiär! Som vanligt massor av *Eriosyce*, *Lobivia*, *Rebutia* & *Sulcorebutia* men även en hel del sukkulenter. Dessutom inspirerande böcker, etiketter, krukor, miniväxthus m m.

Kontakta oss för katalog alt. beställ direkt från vår hemsida!

SuccSeed
Mats Winberg
Valsängsv. 24
S-633 69 SKÖGSTORP
Sverige
Epost: succseed@algonet.se
Hemsida: www.succseed.com

UHLIG
KAKTEEN

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhlig-kakteen@t-online.de

40 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

CACTUS, SUCCULENT AND CAUDICIFORM PLANT SEEDS

Listing free

Doug and Vivi Rowland
200 Spring Road, Kempston,
Bedford, England MK42 8ND

TEL/FAX 01234 358970

<http://cactus-mall.com/rowland/index.html>

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret? Få et gratis prøvenummer af vort medlemsblad "Orkideer", der udkommer 6 gange årligt. Kontingent kr. 320,-/370,-.

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24

Vallensbæk Kaktusgartneri

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen: **Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk**, eller ring i forvejen på tlf: 43 62 72 26.

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.
Hjemmeside:

www.sitecenter.dk/kaktusgartneriet

Vi har mere end 1000 forskellige sukkulenter: Agave, Euphorbia, Haworthia, Pachypodium, Sansevieria, caudexplanter og levende sten etc. Mange forskellige streptocarpus. Mange stauder og usædvanlige sommerblomster til haven.

Vi holder åbent første søndag i hver måned kl.
9.00 - 17.00

Gartneriet Klejsbro

Bjerrevej 431 - 7130 Juelsminde.
Tlf. 75 68 51 65

Tidligere årgange af KAKTUS

kan købes ved henvendelse til:

Thorkild Alnor Nielsen
Langenæs Allé 26, 2.sal tv.
DK-8000 Århus C.

Betaling: check eller på giro nr. 2 940 744

Pris: 10 kr pr. nummer + porto.

Følgende årgange er udsolgt:

1-2-3-4-5,8-9,11-12-13-14,16

KAKTUSAR & Suck.(Haw., agave, aloe)

Många sällsynta - med egen rot.
Stora fina Astrophytum - alla varianter
av lophophora- 100 olika sorter av
Haworthia - alla i högsta kvalitet.

lista mot svarskupong

Svantes Kaktusodlingar
Järnbruksg. 7

S - 662 50 Svanskog
Tel 0046 532 30473

~~Afsender:~~

~~Michael Nielsen
Løsangervej 9
5700 Svendborg~~

Euphorbia multifolia

Foto: Ellen Christensen

Indholdsfortegnelse for "KAKTUS og andre Sukkulenter", nr. 3/05

Vort selskabs renæssance 1973 - <i>Hans Keil</i>	side 3
<i>Echinocereus triglochidiatus och coccineus</i> - <i>Mats Rolfson</i>	side 6
Ud os se, med..... - <i>Bjarne Kjempff</i>	side 13
Regnskab for Nordisk Kaktus Selskab - <i>Pia Larsen</i>	side 15
Meddelelser.....	side 16
Dyrkning af sukkulenter fra Somalia - <i>Michael Nielsen og Ellen Christensen</i>	side 17
Verdens mindste mistelten, <i>Viscum minimum</i> - <i>Jørgen Damgaard</i>	side 20